

LUNDS
UNIVERSITET

Filosofiska institutionen

Tentamensdatum: 2018-06-01
Kurs: FPRA12:5
Examinerande lärare: Mattias Gunnemyr,
Frits Gävertsson

Ordinarie tentamen i praktisk filosofi: Religionsfilosofi & estetik (FPRA12:5)

Obs! Du måste uppvisa giltig legitimation!

Saknar Du giltig legitimation vid tentamenstillfället får Du inte tentera.

(Varje fråga ger ett av följande betyg E, D, C, B, A eller U. Betygen på delfrågorna vägs samman till ett samlat betyg för hela tentamen).

Vänligen lägg svaren till DEL I & DEL II i separata konvolut.

DEL 1: Estetik. Besvara *en* av frågorna (1)-(3) och *två* av frågorna (4)-(7):

Originaltextfrågor (besvara en av dessa):

- (1) I "On the Cognitive Triviality of Art" argumenterar Jerome Stolnitz för tesen att lärdomar från konsten är triviala. (i) Redogör kortfattat för Stolnitz's argumentation för denna slutsats, samt för (ii) hur en estetisk kognitivist som vill gå emot Stolnitz skulle kunna argumentera för att sanningar som nås via konsten inte är triviala, eller har något annat värde. (iii) Bör våra estetiska omdömen av ett verks värde påverkas av moraliska överväganden rörande det konstverket förmedlar (motivera ditt svar)?
- (2) Iris Murdoch utarbetar i "The Sublime and the Good" en estetisk teori som lånar drag från Tolstoy, Kant, och Hegel samtidigt som den ger tragedin en framskjuten plats och ser nära kopplingar mellan konst och moral. Beskriv (i) grunddragen i Murdochs teori samt (ii) hur hon kopplar samman det sublima med en teori om kärlek. (iii) Vilka fördelar respektive problem ser du med Murdochs ansats (motivera ditt svar)?
- (3) I sin "The Role of Theory in Aesthetics" presenterar Morris Weitz, influerad av Ludwig Wittgenstein, en tes om konstbegreppet som ett "öppet begrepp. (i) Beskriv Weitz tes och (ii) diskutera hur mycket hans ansats egentligen skiljer sig från traditionella definitioner. (iii) Vilka problem och fördelar ser du med Weitz ansats (motivera ditt svar)?

Allmänna frågor (besvara två av dessa):

- (4) Virginia Woolfs roman *Mrs. Dalloway* (1925), som är starkt influerad av James Joyces *Ulysses* (1922), handlar om en dag i huvudpersonen överklasskvinnan Clarissa Dalloways liv där hon förbereder kvällens middagsbjudning. Romanen utforskar språkets relation till medvetandet (genom att experimentera med *s.k.* inre monolog-berättande, *dvs.* en berättarteknik som försöker skriva från ett inifrånperspektiv), utmanar vår tidsuppfattning genom ständiga hopp i berättandet, byter hela tiden perspektiv genom att förflytta sig mellan olika karaktärers medvetanden och minnen, samt tecknar en bild av mellankrigstidens London. (i) Hur kan man argumentera för att romanens stilistiska egenheter är utmärkande för modernismen genom att fokusera på de fyra drag som Bale identifierar som centrala för denna? (ii) Hur kan man säga att avantgardet bygger vidare på dessa centrala drag? (iii) Vad ser du som de viktigaste förtjänsterna och bristerna med konst av den här typen?

Var god vänd!

- (5) (i) På vilka två huvudsakliga sätt menar Martin Heidegger att "Stor konst" arbetar? (ii) Beskriv hur denna tes om "Stor konst" genererar en typ av *ontologisk historicitet* samt vad detta innebär. (iii) Anser du att Heideggers politiska övertygelser bör påverka vår utvärdering av hans estetik (motivera ditt svar)?
- (6) Utifrån sin förståelse av *mimesis* presenterar Platon tre invändningar mot mimetiska (avbildning, imitation, representation) konsternas produkter (konstverk): en baserat på hans metafysik (idéläran), en baserat på epistemologiska (kunskapsteoretiska) överväganden, och en baserat på moraliska överväganden. Redogör kortfattat för (i) Platons tre invändningar, och Aristoteles svar på dessa. (ii) Vad tycker du om Platons invändningar och Aristoteles svarsförsök? (iii) Vad menar Hans-Georg Gadamer med "dubbel mimesis"? Verkar detta begrepp fruktbart?
- (7) Pythagoreiska, Aristoteliska och Nyplatoniska tankegångar leder till att proportion, ljus, färg, och symbolism blir särskilt viktiga aspekter i medeltida estetik. (i) Förklara hur detta leder till att musik och arkitektur får något av en särställning. (ii) Hur kan man säga att 1700-talets fokusering på smakomdömen är ett tydligt brott mot denna äldre tradition genom en subjektivering av estetiken och en segmentering av konceptet? (iii) Vem av 1700-tals estetikerna David Hume och Immanuel Kant tycker du lägger fram den mest attraktiva ansatsen (motivera ditt svar)?

DEL 2: Religionsfilosofi. Besvara valfria tre (3) av följande (4) frågor:

- (1) I Descartes *Avhandling om metoden* framför Descartes ett resonemang som börjar med ett metodiskt tvivlande på allting och som slutar med ett argument för att Gud existerar. Redogör för detta resonemang och diskutera om vilka styrkor och svagheter det har. Redogör dessutom för ytterligare en variant av det ontologiska gudsbeviset och diskutera detta. Vilka slutsatser drar du av dessa resonemang (motivera ditt svar)?
- (2) Har vi någonsin tillräckligt goda skäl att tro på historier om underverk? Redogör för Humes syn på detta och det resonemang som leder honom till denna syn. Finner du resonemanget övertygande? (Motivera ditt svar)
- (3) I Humes *Dialoger om naturlig religion* driver karaktären Kleanthes ett argument *a posteriori* som på en gång skall bevisa "Gudomens existens och dess likhet med människans sinne och intelligens". Redogör för detta argument. Lyft fram och diskutera åtminstone fyra av de invändningar som riktas mot argumentet i dialogerna. Vilka slutsatser drar du av denna diskussion (motivera ditt svar)?
- (4) Vad innebär det ondas problem (teodicéproblemet)? Redogör för hur Philo beskriver detta problem i *Dialoger om naturlig religion*. Redogör också för Demeas och Kleanthes lösningar på problemet och de invändningar som i sin kan göras mot dessa lösningar. Finns det ytterligare lösningar på det ondas problem? Vilka invändningar kan göras mot dessa lösningar? Vilka slutsatser drar du av denna diskussion (motivera ditt svar)?

Lycka till!

Mattias & Frits

LUNDS
UNIVERSITET

Filosofiska institutionen

Tentamensdatum: 2018-06-15

Kurs: FPRA12:5

Examinerande lärare: Mattias Gunnemyr,

Frits Gävertsson

Ordinarie omtentamen i praktisk filosofi: Religionsfilosofi & estetik (FPRA12:5)

Obs! Du måste uppvisa giltig legitimation!

Saknar Du giltig legitimation vid tentamenstillfället får Du inte tentera.

(Varje fråga ger ett av följande betyg E, D, C, B, A eller U. Betygen på delfrågorna vägs samman till ett samlat betyg för hela tentamen).

Vänligen lägg svaren till DEL I & DEL II i separata konvolut.

DEL 1: Estetik. Besvara *en* av frågorna (1)-(3) och *två* av frågorna (4)-(7):

Originaltextfrågor (besvara en av dessa):

- (1) I "On the Cognitive Triviality of Art" argumenterar Jerome Stolnitz för tesen att lärdomar från konsten är triviala. (i) Redogör kortfattat för Stolnitz's argumentation för denna slutsats, samt för (ii) hur en estetisk kognitivist som vill gå emot Stolnitz skulle kunna argumentera för att sanningar som nås via konsten inte är triviala, eller har något annat värde. (iii) Bör våra estetiska omdömen av ett verks värde påverkas av moraliska överväganden rörande det konstverket förmedlar (motivera ditt svar)?
- (2) Iris Murdoch utarberar i "The Sublime and the Good" en estetisk teori som lånar drag från Tolstoy, Kant, och Hegel samtidigt som den ger tragedin en framskjuten plats och ser nära kopplingar mellan konst och moral. Beskriv (i) grunddragen i Murdochs teori samt (ii) hur hon skiljer sig från (a) Tolstoy, (b) Hegel, och (c) Kant. (iii) Vilka fördelar respektive problem ser du med Murdochs ansats (motivera ditt svar)?
- (3) Morris Weitz presenterar, influerad av Ludwig Wittgenstein, en tes om konstabegreppet som ett "öppet begrepp". (i) Beskriv Weitz tes. Delvis som svar på denna utmaning utvecklades funktionalistiska och konventionalistiska definitionsförsök. Redogör för (ii) skillnaden mellan funktionalistiska och konventionalistiska teorier och (iii) utvärdera kortfattat dessa tre olika ansatsers problem respektive möjligheter.

Var god vänd!

Allmänna frågor (besvara två av dessa):

- (4) (i) På vilka två huvudsakliga sätt menar Martin Heidegger att "Stor konst" arbetar? (ii) Beskriv hur denna tes om "Stor konst" genererar en typ av *ontologisk historicitet* samt vad detta innebär. (iii) Anser du att Heideggers politiska övertygelser bör påverka vår utvärdering av hans estetik (motivera ditt svar)?
- (5) Kant och Hume försöker båda lösa det *s.k.* "smakens problem". (i) Vad innebär "smakens problem"? (ii) Hur försöker Hume respektive Kant argumentera för en objektiv norm för smakomdömen? (iii) Vad tycker du är den viktigaste lärdomen vi kan dra av 1700-talets intresse för detta problem och vilken relevans anser du att denna debatt har idag (Motivera ditt svar)?
- (6) Kjersti Bale utgår i mångt och mycket från Hans-Georg Gadamers hermeneutiska konstsyn. (i) Beskriv Gadamers konstsyn och de fördelar Bale ser med detta angreppssätt. (ii) Hur utgör ansatsens beroende av en etablerad kanon ett problem? (iii) Hur menar Bale att problemet bör hanteras, och vad tycker du om hennes lösningsförslag?
- (7) Pierre Bourdieu reagerar mot Immanuel Kants teori om smak. Redogör för (i) Bourdieus kritik, samt (ii) hur Thierry de Duve i sin tur kritiserar Bourdieu. (iii) Vilka lärdomar tycker du att man kan dra ur denna debatt (motivera ditt svar)?

DEL 2: Religionsfilosofi. Besvara valfria tre (3) av följande (4) frågor:

- (1) Redogör för tre olika varianter av det kosmologiska gudsbeviset. Hur framställs argument i *Dialoger om naturlig religion*? Vilken kritik riktas mot det? Ta dessutom upp åtminstone två andra invändningar mot denna typ av Gudsbevis. Diskutera dels om invändningarna håller, dels om dessa invändningar kan riktas mot alla versioner av det kosmologiska gudsbeviset eller om de enbart riktas mot en viss version av det detta gudsbevis. Vilka slutsatser drar du om Guds existens och natur av denna diskussion? (Motivera ditt svar)
- (2) I Humes *Dialoger om naturlig religion* driver karaktären Kleanthes ett argument *a posteriori* som på en gång skall bevisa "Gudomens existens och dess likhet med människans sinne och intelligens". Redogör för detta argument. Lyft fram och diskutera åtminstone fyra av de invändningar som riktas mot argumentet i dialogerna. Vilka slutsatser drar du av denna diskussion? (Motivera ditt svar)
- (3) Har vi en plikt gentemot Gud att inte ta vårt eget liv? Beskriv Humes argument mot denna tes i "Om självmord", och diskutera om de håller. Kan slutsatsen i denna text också gälla andra handlingar (såsom mord eller stöld)?
- (4) Vad är Humes grundläggande poäng(er) i *Dialoger om naturlig religion*? För att besvara denna fråga – diskutera vilken av karaktärerna i dialogerna som närmast framför Humes egen position, samt hur påståendet i del XII att det teleologiska gudsbeviset trots allt håller stämmer överens med argumentationen om detta gudsbevis i del II-VIII.

Lycka till!
Mattias & Frits